

Rigsadvokatens beretning 2019 & 2020

BEHANDLING AF KLAGER OVER POLITIET I GRØNLAND

RIGSADVOKATEN

Indhold

Indhold	1
Forord.....	3
1. Almindelig virksomhed i 2019 og 2020	4
1.1. Indledning	4
2. Generel beskrivelse af regelsættet for behandling af klager over politipersonalet m.v.	5
2.1. Indledning	5
2.2. Politiklagenævnets kompetence	6
2.3. Adfærdsklager	6
2.4. Kriminal­sager	7
2.5. Særligt om undersøgelser i medfør af § 17, stk. 2	7
2.6. Klageadgang	7
2.7. Disciplinærsager	8
2.8. Beskrivelse af sagsgangen i en politiklagenævnssag.....	8
2.8.1. Sagens indledning	8
2.8.2. Politimesterens sagsfremstilling	8
2.8.3. Afhøringer	9
2.8.4. Politimesterens redegørelse.....	9
2.8.5. Afgørelsen af en adfærdsklagesag	9
2.8.6. Afgørelsen af en kriminalretlig efterforskning	9
3. Sagsstatistik	12
3.1. Statistik over indkomne politiklagenævnssager	12
3.2. Statistik over afgjorte og verserende politiklagenævnssager	12
3.2.1. Statistik over afgjorte adfærdssager	13
3.2.2. Statistik over afgjorte kriminal­sager	13
3.3. Statistik over sager afgjort af Rigsadvokaten mv.	14
4. Gennemgang af konkrete sager	15
4.1. Lovens kapitel 2 - adfærdsklager	15
4.1.1. Adfærdsklager afgjort i 2019.....	15
4.1.2. Adfærdsklager afgjort i 2020.....	18
4.2. Lovens kapitel 3 - kriminal­sager	19
4.3. Undersøgelser omfattet af § 17, stk. 2	21
4.4. Sager behandlet af Rigsadvokaten mv.	21

Delberetning 2019	23
Delberetning 2020	25
Stikordsregister	27
Sagsregister	30
Bilag 1: Politiklagenævnet i Grønlands medlemmer i 2019 og 2020	32
Bilag 2: Lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland	33
Bilag 3: Bekendtgørelse nr. 774 af 8. oktober 1999 om forretningsorden for Politiklagenævnet i Grønland	39
Bilag 4: Bekendtgørelse nr. 775 af 8. oktober 1999 om Politiklagenævnet i Grønland	41

Forord

Til Grønlands Landsting, Folketinget og justitsministeren.

Efter § 33 i lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland skal Rigsadvokaten afgive en årlig beretning om behandlingen af de sager, der er nævnt i lovens kapitel 2 og 3. Det drejer sig om behandlingen af klager over politipersonalets adfærd i tjenesten, behandlingen af kriminalsager imod politipersonale samt undersøgelser af tilfælde, hvor en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt.

I overensstemmelse hermed afgiver jeg herved beretning for årene 2019 og 2020.

I beretningen er medtaget Politiklagenævnet i Grønlands delberetninger.

København, den 16. december 2021

Jan Reckendorff

1. Almindelig virksomhed i 2019 og 2020

1.1. Indledning

Politiklagenævnssordningen i Grønland (lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland) trådte i kraft den 1. januar 2000 og fremgår af bilag 2. Rigsadvokaten har siden afgivet en årlig beretning om behandling af politiklagenævnsager i Grønland. De tidligere beretninger fra 2003 og frem er tilgængelige på anklagemyndighedens hjemmeside www.anklagemyndigheden.dk (under Publikationer - Arkiv).

Denne beretning indeholder en generel beskrivelse af reglerne om behandling af klager over politipersonalet m.v. Beretningen indeholder endvidere statistiske oplysninger vedrørende sagerne i 2019 og 2020 og en kort gennemgang af udvalgte politiklagenævnsager afgjort i 2019 og 2020.

2. Generel beskrivelse af regelsættet for behandling af klager over politipersonalet m.v.

2.1. Indledning

Efter indstilling fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission vedtog Folketinget lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland. Loven trådte i kraft den 1. januar 2000 og bygger i meget vidt omfang på de dagældende regler i Danmark om behandling af klager over politipersonale, som var blevet indført i 1996.

Loven indeholder regler om behandling af adfærdsklager over politipersonalet, behandling af kriminalsager mod politipersonalet samt efterforskning, når en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende er i politiets varetægt.

Loven omfatter den del af de ansatte i politiet, der har politimyndighed. Det vil sige det politiuddannede personale, politiets jurister, kommunefogeder, kommunefogedassistenter og reservebetjente med selvstændig politimyndighed samt eventuelt andre særligt beskikkede, jf. den grønlandske retsplejelovs § 62, stk. 2. Kontorpersonale og civile medarbejdere er ikke omfattet af ordningen.

Loven omfatter kun forhold, der er begået i tjenesten. Afgrænsningen af, om et forhold er begået i tjenesten, beror på en konkret vurdering. Det fremgår af forarbejderne, at begrebet på grund af polititjenestens særlige karakter formentlig må fortolkes temmelig vidt. Uden for ordningen falder eksempelvis klager over materielle afgørelser og politiets dispositioner i forbindelse med sagsbehandlingen.

Loven er territorielt begrænset til forhold begået under udøvelse af tjeneste i Grønland. Dansk politipersonale under udstationering eller anden midlertidig tjeneste i Grønland er omfattet af ordningen. Uden for lovens anvendelsesområde falder sager, der vedrører politipersonalets forhold under ophold uden for Grønland, f.eks. i Danmark. Forhold begået af grønlandsk politipersonale under tjeneste i Danmark er omfattet af de danske regler om behandling af klager over politipersonale og kriminalsager mod politipersonale, jf. den danske retsplejelovs kapitel 93 b og 93 c.

Politimesteren behandler adfærdsklager og kriminalsager vedrørende politipersonale. Rigsadvokaten (eller statsadvokaten efter Rigsadvokatens bemyndigelse) behandler dog adfærdsklager og kriminalsager, der vedrører politimesteren selv eller dennes nærmeste medarbejdere, hvilket i praksis omfatter det juridiske personale ved politimesterembedet og det politiuddannede personale i politimesterens sekretariat. Formålet hermed er at sikre en uvildighed i klageordningen.

Politiklagenævnet i Grønland fører tilsyn med politimesterens behandling af sager, der er omfattet af ordningen. Nævnet er et uafhængigt kontrolorgan, der består af en advokat og to lægmænd. Nævnet afgiver en årlig delberetning om dets virksomhed. Delberetninger for 2019 og 2020 er medtaget på side 23 ff.

2.2. Politiklagenævnets kompetence

Politimesteren skal straks underrette Politiklagenævnet om klager og anmeldelser efter lovens kapitel 2 og 3. Nævnet skal endvidere holdes løbende orienteret om alle væsentlige beslutninger i forbindelse med sagen, f.eks. sigtelse, udvidelse af kredsen af undersøgte personer og lignende. Nævnet har samme beføjelser i de sager, som politimesteren tager initiativ til.

Politiklagenævnet kan tilkendegive, at der bør indledes undersøgelse efter lovens kapitel 2 (adfærdsklager) eller kapitel 3 (kriminelle forhold efter kriminalloven), ligesom nævnet kan tilkendegive, at der bør anvendes en anden undersøgelsesform end den, politimesteren har valgt. Politiklagenævnet kan endvidere anmode politimesteren om at foretage bestemte undersøgelses- og efterforskningskridt. Sådanne anmodninger skal normalt efterkommes.

Politimesteren skal udarbejde en redegørelse til Politiklagenævnet om resultatet af undersøgelsen eller efterforskningen. Dette gælder dog ikke i åbenbart grundløse sager. Politimesteren kan eventuelt uddybe den skriftlige redegørelse i en mundtlig forelæggelse for nævnet. Det skal fremgå af redegørelsen, hvordan politimesteren finder, sagen bør afgøres. I tilfælde, hvor der ikke indledes undersøgelse eller efterforskning, må politimesteren nærmere begrunde, hvorfor han ikke finder, at der er anledning hertil.

Politiklagenævnet meddeler herefter politimesteren, hvordan sagen efter nævnets opfattelse bør afgøres. Nævnets tilkendegivelser er ikke afgørelser i forvaltningslovens forstand. Der stilles derfor ikke krav om begrundelse, partshøring m.v.

Politimesterens afgørelse skal begrundes, og det skal fremgå, om afgørelsen er i overensstemmelse med nævnets opfattelse. Hvis nævnet ikke er enig i afgørelsen, kræves en udførlig begrundelse.

Justitsministeren har fastsat nærmere regler for nævnets virksomhed i bekendtgørelse nr. 774 af 8. oktober 1999 om forretningsorden for Politiklagenævnet i Grønland og bekendtgørelse nr. 775 af 8. oktober 1999 om Politiklagenævnet i Grønland, som fremgår af bilag 3 og 4.

2.3. Adfærdsklager

Klager over politipersonalets adfærd behandles af politimesteren efter klage eller på politiets eget initiativ. Alle implicerede parter skal underrettes om indgivne klager. Adfærdsklager omfatter bl.a. klager over magtanvendelse og hårdhændet behandling i forbindelse med anholdelse, under opløb og lignende, myndighedsmisbrug, f.eks. i forbindelse med anholdelse og ransagning, anden ukorrekt fremgangsmåde under udførelsen af tjenesten, samt uhøflig tiltale eller anden ukorrekt personlig optræden. Området svarer til den beskrivelse, der findes i Justitsministeriets vejledning nr. 7 af 18. januar 1982 vedrørende behandlingen af klagesager, der henhører under lokalnævnene vedrørende politiets virksomhed.

Politimesteren behandler mindre alvorlige adfærdsklager på grundlag af en samtale mellem en overordnet polititjenestemand og klageren. Klageren får i disse tilfælde vejledning af politiet om muligheden for at indgive en formel adfærdsklage, ligesom der udarbejdes en notits om sagen. Hjemlen hertil findes i forarbejderne til lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland, hvor det forudsættes, at "politiets behandling af mindre klager opretholdes". Notitsen forelægges for politimesteren, der på eget initiativ kan iværksætte en nærmere undersøgelse. Rigspolitichefen yder efter anmodning politimesteren bistand i undersøgelsen. Politimesteren orienterer endvidere Politiklagenævnet om notitsen.

Politimesteren kan afvise en adfærdsklage uden at realitetsbehandle den. Det gælder, hvis klagen indgives mere end 6 måneder efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted, eller klagen er åbenbart grundløs. Før politimesteren træffer afgørelse, skal sagen forelægges for Politiklagenævnet.

Hvis der er tale om adfærdsklager vedrørende politimesteren eller politipersonale, der gør tjeneste ved politimesterembedet, er det som ovenfor beskrevet Rigsadvokaten (eller den statsadvokat, som Rigsadvokaten bemyndiger hertil), der har kompetencen.

Politimesterens afgørelser kan påklages til Rigsadvokaten, mens Rigsadvokatens afgørelser i 1. instans kan påklages til Justitsministeriet. Har Rigsadvokaten bemyndiget en statsadvokat til at behandle sagen, behandler Rigsadvokaten dog klager over afgørelser vedrørende denne sag.

2.4. Kriminal­sager

Politimesteren iværksætter efterforskning efter anmeldelse eller på eget initiativ, f.eks. efter tilkendegivelse fra Politiklagenævnet. Efterforskning iværksættes, når der er en rimelig formodning om, at politipersonale i tjenesten har begået noget kriminelt, som forfølges af det offentlige.

Efterforskningen har til formål at klarlægge, om betingelserne for at pålægge kriminalretligt ansvar eller anden kriminalretlig retsfølge er til stede, at skaffe oplysninger til brug for sagens afgørelse og at forberede sagens behandling ved retten. Det er politimesteren, der bestemmer, om der skal rejses tiltale.

En anmeldelse kan afvises uden realitetsbehandling, hvis der ikke er en rimelig formodning om, at politipersonale i tjenesten har begået noget kriminelt, som forfølges af det offentlige. Sagen skal dog først forelægges for Politiklagenævnet.

Hvis der er tale om kriminal­sager vedrørende politimesteren selv eller dennes nærmeste medarbejdere, er det som ovenfor beskrevet Rigsadvokaten (eller den statsadvokat, som Rigsadvokaten bemyndiger hertil), der har kompetencen.

Politimesterens afgørelser om påtaleopgivelse m.v. kan påklages til Rigsadvokaten, mens Rigsadvokatens afgørelser i 1. instans kan påklages til Justitsministeriet. Har Rigsadvokaten bemyndiget en statsadvokat til at behandle sagen, behandler Rigsadvokaten dog klager over afgørelser vedrørende denne sag.

2.5. Særligt om undersøgelser i medfør af § 17, stk. 2

Politimesteren skal iværksætte en efterforskning, når en person er død eller kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Denne efterforskning skal iværksættes, uanset om der er formodning om, at der er begået et strafbart forhold.

2.6. Klageadgang

Både den forurettede og andre kan klage til politimesteren over politipersonalets adfærd i tjenesten.

Der er som udgangspunkt heller ikke begrænsninger i den personkreds, der er berettiget til at indgive anmeldelse om kriminelt forhold, som er begået af politiet.

Det er imidlertid kun sagens parter og Politiklagenævnet, der kan klage over politimesterens afgørelse til Rigsadvokaten. Sagens parter skal underrettes, hvis Politiklagenævnet klager over afgørelsen.

2.7. Disciplinærsager

Disciplinærsager behandles og afgøres alt efter sagens karakter af politimesteren, Rigspolitichefen eller Justitsministeriet. Spørgsmålet om, hvornår der er grundlag for at indlede en disciplinærsag mod en polititjenestemand, afgøres efter tjenestemandslovens regler.

Politimesteren underretter Rigspolitichefen (ansættelsesmyndigheden), når undersøgelsen eller efterforskningen af klagesagen er afsluttet. Underretningen sker efter, at politimesteren har færdigbehandlet sagen og truffet afgørelse i sagen. Rigspolitichefen får herved ligesom politimesteren mulighed for at tage stilling til, om der skal indledes en disciplinærsag.

Politimesterens afgørelse af en begrundet klage eller anmeldelse kan bl.a. gå ud på, at der gives klageren en beklagelse af det passerede, eller at der rejses kritik af den eller de involverede polititjenestemænd.

Denne afgørelse kan træffes både i sager, hvor der har været foretaget en undersøgelse af en adfærdsklage, og i kriminalsager, hvor politimesteren har fundet, at der ikke forelå tiltalegrundlag. Politimesterens afgørelse fører ikke nødvendigvis til, at der indledes en disciplinær undersøgelse med en disciplinær sanktion til følge.

2.8. Beskrivelse af sagsgangen i en politiklagenævns sag

2.8.1. Sagens indledning

Politimesteren behandler sagen på baggrund af en klage eller anmeldelse. Politimesteren kan endvidere behandle en sag på eget initiativ, f.eks. efter tilkendegivelse fra Politiklagenævnet. I visse situationer er en undersøgelse obligatorisk.

Politiklagenævnet skal straks underrettes om sagen og orienteres løbende om undersøgelsens eller efterforskningens forløb. Politimesteren underretter desuden Rigspolitichefen og i visse tilfælde Rigsadvokaten. Disse myndigheder skal også løbende holdes orienteret om alle undersøgelses- og efterforskningsskridt, der har betydning for varetagelsen af deres opgaver.

Finder politimesteren, at klagen er åbenbart grundløs, eller viser det sig ved den indledende vurdering, at klagen ikke er alvorligt ment, kan politimesteren undlade at iværksætte en undersøgelse eller efterforskning. Politimesteren skal forelægge spørgsmålet om afvisning af klagen for Politiklagenævnet, inden afgørelsen bliver truffet.

2.8.2. Politimesterens sagsfremstilling

Politimesteren udarbejder i sager om adfærdsklager en sagsfremstilling på grundlag af de foreliggende oplysninger. Den indklagede polititjenestemand modtager en kopi af sagsfremstillingen, inden han eller hun bliver afhørt. Den indklagede har ikke pligt til at udtale sig

om sagsfremstillingen. Der udarbejdes ikke sagsfremstilling i forbindelse med kriminalretlige undersøgelser.

2.8.3. Afhøringer

Parterne vil normalt blive indkaldt til afhøring på politimesterens kontor eller eventuelt på et andet sted, som politimesteren skønner er hensigtsmæssigt.

Politimesteren kan beslutte, at forklaringerne i stedet skal afgives i retten. Retsmøderne er som udgangspunkt offentlige.

2.8.4. Politimesterens redegørelse

Politimesteren udarbejder en redegørelse til Politiklagenævnet, når undersøgelsen eller efterforskningen er afsluttet. Denne redegørelse skal indeholde en gennemgang af sagens forløb og faktum, en vurdering af beviserne og en tilkendegivelse om sagens afgørelse. Der udarbejdes ikke en redegørelse i åbenbart grundløse sager.

Politiklagenævnet meddeler herefter politimesteren, hvordan nævnet mener, at sagen bør afgøres. Politimesteren afgør herefter sagen og underretter sagens parter. Afgørelsen bliver også sendt til Rigspolitichefen samt i visse tilfælde til Rigsadvokaten.

2.8.5. Afgørelsen af en adfærdsklagesag

Afvisning

Politimesteren afviser klagen, hvis undersøgelsen ikke har skaffet oplysninger, der støtter klagen, eller klagen er åbenbart grundløs. Politimesteren underretter sagens parter.

Klager får helt eller delvist medhold

Finder politimesteren, at den indklagede har udvist en kritisabel adfærd, vil politimesteren meddele det til klageren. Den indklagede vil modtage en genpart af politimesterens afgørelse, der i visse tilfælde kan danne grundlag for en disciplinær undersøgelse.

Er der grundlag for at rejse sigtelse, eller er der mistanke om et kriminelt forhold, og den indklagede forlanger sagen behandlet som kriminalsag, sluttet behandlingen af klagen. Behandlingen af klagen kan genoptages, hvis der ikke rejses tiltale eller fældes dom.

Har undersøgelsen påvist fejl af generel karakter, vil politimesteren rejse spørgsmålet over for den ansvarlige myndighed.

Klagen tilbagekaldes

En sag vil normalt blive afsluttet, hvis klagen tilbagekaldes. Da en undersøgelse også kan iværksættes på politimesterens initiativ, kan behandlingen af klagen dog fortsætte, hvis politimesteren finder det nødvendigt.

Andre muligheder

I visse tilfælde vil sagen kunne overgå til behandling ved en undersøgelsesret mv.

2.8.6. Afgørelsen af en kriminalretlig efterforskning

Afvisning

Politimesteren indstiller efterforskningen, hvis den ikke har bragt oplysninger frem, der giver rimelig formodning om, at der er begået et kriminelt forhold, som forfølges af det offentlige. Anmeldelsen bliver også afvist, hvis den er åbenbart grundløs.

Har politimesteren foretaget en undersøgelse efter § 17, stk. 2, i lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland, kan politimesteren på samme måde indstille efterforskningen. Det sker, når sagens omstændigheder er fuldt oplyste, og der ikke herved er skabt en rimelig formodning om, at der er begået et kriminelt forhold, som forfølges af det offentlige.

Tiltalerejsning mv.

Politimesteren kan afgøre kriminalsagen ved at rejse tiltale, opgive påtale eller frafalde tiltale mv. Afgørelsesformerne fremgår af den grønlandske retsplejelovs bestemmelser om kriminalsagers behandling.

Rigspolitichefen vil i alle tilfælde blive underrettet om afgørelsen. Dette gælder i visse tilfælde også Rigsadvokaten.

Politimesteren vil, når han overvejer tiltalespørgsmålet, også tage stilling til, om der foreligger anden kritisabel adfærd, herunder om sagen skal behandles som en adfærdsklage.

⊙ Hovedstation (politimesterens kontor)

• Politistationer

3. Sagsstatistik

3.1. Statistik over indkomne politiklagenævnssager

Der er i 2019 indkommet 11 politiklagenævnssager, mens der i 2020 er indkommet 9 sager.

Der er i 2019 ikke iværksat undersøgelser i sager efter bestemmelsen i § 17, stk. 2, i lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland, som angår sager, hvor personer er afgået ved døden eller kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, mens der i 2020 er iværksat 1 undersøgelse efter § 17, stk. 2.

Tabel 1. Indkomne politiklagenævnssager hos politimesteren 1)

Indkomne Politiklagenævnssager	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Klager over politipersonalets adfærd	9	8	8	10	8	3	5	9	9	6
Kriminalsager mod politipersonale 2)	8 (1)	7 (3)	3 (1)	5	4(2)	9(1)	4(1)	0	2	2
Undersøgelser efter § 17, stk. 2	1	1	1	1	1	0	1	4	0	1
I alt sager omfattet af Ordningen	18	16	12	16	13	12	10	13 3)	11	9

Note:

1) Indkomne politiklagenævnssager hos Rigsadvokaten, se tabel 7.

2) Parentesen angiver, hvor mange af kriminalsagerne, der er færdselssager.

3) I beretningen for 2018 er det angivet, at der i 2018 indkom en kriminalsag mod politipersonale (færdselssag) og i alt 14 sager. Politimesteren i Grønland er imidlertid blevet opmærksom på, at kriminalsagen var fejloprettet. Tallene for 2018 er derfor tilrettet her, således at det fremgår, at der i 2018 indkom 0 kriminalsager mod politipersonale og i alt 13 sager.

3.2. Statistik over afgjorte og verserende politiklagenævnssager

Der er i 2019 blevet afgjort 6 politiklagenævnssager, mens der i 2020 er blevet afgjort 8 sager.

Tabel 2. Afgjorte politiklagenævnssager

Afgjort i	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Klager over politipersonalets adfærd	9	4	8	8	2	7	8	2	5	7
Kriminalsager mod politipersonale 1)	7 (1)	11 (3)	5 (3)	5	2	5(2)	7(1)	1	0	1
Undersøgelser efter § 17, stk. 2	2	1	1	1	2	0	1	3	1	0
I alt sager omfattet af ordningen	18	16	14	14	6	12	16	6	6	8

Note:

1) Parentesen angiver, hvor mange af kriminalsagerne der er færdselssager.

Ved årets udgang i 2019 verserede der 21 politiklagenævnssager ved Politimesteren i Grønland. Ved årets udgang i 2020 verserede der 22 politiklagenævnssager ved politimesteren.

Tabel 3. Verserende politiklagenævnssager pr. 31. december

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Adfærdsklager	6	10	9	6	14	10	7	13	16	15
Kriminalsager 1)	10 (2)	8 (3)	3	4	6(2)	9(1)	6(1)	3	5	6

Undersøgelser efter § 17, stk. 2	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1
I alt	17	19	13	11	20	19	13	17 2)	21	22

Note:

1) Parentesen angiver, hvor mange af kriminalsagerne der er færdselssager.

2) I beretningen for 2018 er det angivet, at der i 2018 indkom en kriminalsag mod politipersonale (færdselssag), og at der således var 4 verserende sager, heraf en færdselssag, og i alt 18 verserende sager ved årets udgang. Politimesteren i Grønland er imidlertid blevet opmærksom på, at kriminalsagen var fejloprettet. Tallene for 2018 er derfor tilrettet her, således at det fremgår, at der ved udgangen af 2018 verserede 3 kriminalsager og i alt 17 sager.

Der var i 2 af de 21 sager, som verserede ved udgangen af 2019, afgivet indstilling til Politiklagenævnet.

Der var i 3 af de 22 sager, som verserede ved udgangen af 2020, afgivet indstilling til Politiklagenævnet.

3.2.1. Statistik over afgjorte adfærdssager

Statistikken over afgjorte *adfærdssager* indeholder oplysninger om, hvor mange klager, der er forligt i politidistriktet (notitsager), tilbagekaldt eller afvist, samt hvor mange sager, der har dannet grundlag for kritik af den enkelte polititjenestemand og/eller "systemet" eller for i øvrigt at beklage forholdet.

Der er i 2019 afgjort 5 adfærdssager, mens der i 2020 er afgjort 7 sager.

Tabel 4. Afgjorte adfærdssager

Afgjorte adfærdssager	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Klagen forligt i politidistriktet 1)	0	2	1	1	1	4	2	0	1	4
Klagen tilbagekaldt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Klagen afvist som ubegrundet 2)	7	2	6	5	1	1	3	0	4	0
Ej kritik, men forholdet beklaget 3)	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Kritik af polititjenestemand	0	0	0	2	0	0	1	1	0	0
Systemkritik 5)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andet 6)	1	0	1	0	0	0	2	1	0	3
I alt	9	4	8	8	2	7	8	2	5	7

Noter:

1) Notitsager.

2) Gruppen omfatter bl.a. sager, der er grundløse, sager hvor undersøgelsen ikke har underbygget klagen, og sager hvor der er modstridende oplysninger.

3) Gruppen omfatter sager, hvor forholdet er beklaget over for klager, selvom der ikke har været grundlag for kritik af polititjenestemandens adfærd.

4) Gruppen omfatter sager, hvor der er udtalt kritik af polititjenestemandens adfærd.

5) Gruppen omfatter bl.a. sager, hvor der er udtalt kritik af tilrettelæggelsen af generelle procedurer.

6) Gruppen omfatter bl.a. sager, hvor sagen er blevet henlagt eller afvist, idet klagen var indgivet mere end 6 måneder efter, at forholdet havde fundet sted.

3.2.2. Statistik over afgjorte kriminalsager

Statistikken over afgjorte *kriminalsager* indeholder oplysninger om, i hvilket omfang anmeldelsen er afvist uden realitetsbehandling, samt i hvilket omfang efterforskningen er indstillet eller påtale er opgivet.

Der er ikke afgjort kriminalsager i 2019, mens der i 2020 er afgjort 1 kriminalsag.

Tabel 5. Afgjorte kriminalsager 1)

Afgjorte kriminalsager	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Anmeldelsen afvist 2)	1	0	1	1	0	0	1	0	0	0
Efterforskning indstillet/ påtale opgivet 3)	2	7	3 (3)	4	0	2(1)	5(1)	1	0	1
Tiltalegrundlag 4)	4 (1)	3 (2)	1	0	2	3(1)	1	0	0	0
Andet 5)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
I alt	7	11	5	5	2	5	7	1	0	1

Noter:

1) Parentesen angiver, hvor mange af kriminalsagerne der er færdselssager.

2) Afvisning efter retsplejelovens § 337, stk. 2.

3) Gruppen omfatter både sager, hvor efterforskning er indstillet efter retsplejelovens § 338, stk. 3 (ikke-sigtede personer), og sager, hvor påtale er opgivet efter retsplejelovens § 312 (sigtede personer).

4) Gruppen omfatter sager, hvor der er rejst tiltale, udsendt bødeforelæg eller meddelt advarsel.

5) Gruppen omfatter bl.a. sager, der er tilbagekaldt og bagatelsager (færdselssager) m.v.

Der er i 2019 truffet afgørelse i 1 sag, der er behandlet efter § 17, stk. 2, vedrørende personer, der er afgået ved døden eller er kommet alvorlig til skade som følge af politiets indgriben, eller mens de har været i politiets varetægt, mens der i 2020 ikke er truffet afgørelse i nogle sager behandlet efter § 17, stk. 2.

Tabel 6. Afgjorte undersøgelsessager efter § 17, stk. 2

Afgjorte sager efter § 17, stk. 2	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Efterforskningen indstillet	0	1	1	1	2	0	1	3	1	0
Andet	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I alt	2	1	1	1	2	0	1	3	1	0

3.3. Statistik over sager afgjort af Rigsadvokaten mv.

Rigsadvokaten modtog i 2019 1 politiklagenævns sag til behandling i 1. instans.

Rigsadvokaten modtog i 2019 1 klage over en afgørelse i en politiklagenævns sag truffet af Politimesteren i Grønland.

Tabel 7. Fordelingen af indkomne politiklagenævns sager hos Rigsadvokaten mv.

Sag indkommet i	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sagen påklaget af										
- <i>polititjenestemanden</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- <i>borgeren</i>	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0
- <i>Politiklagenævnet</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sager behandlet af Rigsadvokaten i 1. instans	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0
I alt	0	1	0	1	2	1	1	0	2	0

4. Gennemgang af konkrete sager

Gennemgangen af konkrete sager har til formål at belyse nogle typiske sager, der er behandlet i 2019 og 2020.

4.1. Lovens kapitel 2 – adfærdsklager

Som det fremgår af afsnit 3.2.1, har Politimesteren i Grønland i 2019 afgjort 5 klager over politipersonalets adfærd i tjenesten. 1 klage blev forliget i politikredsen som notitssag, mens 4 klager blev afvist som ubegrundede. I 2020 har politimesteren afgjort 7 klager over politipersonalets adfærd i tjenesten. 4 klager blev forliget i politikredsen som notitssager, 2 klager blev afvist som forældede, og i 1 klagesag standsede politimesteren undersøgelsen, da undersøgelsen ikke havde tilvejebragt oplysninger, der støttede klagen. Nedenfor er sagerne omtalt, bortset fra de to sager, der i 2020 blev afvist som forældede (55PM-00173-00011-19 og 55PM-00173-00006-20).

4.1.1. Adfærdsklager afgjort i 2019

Klage over politiets adfærd i forbindelse med klagerens anbringelse i politiets detention (55PM-00173-00001-17)

Klager (K), der var tilbageholdt og anbragt i politiets detention under hovedforhandlingen i en sag, klagede over at være blevet udsat for ”psykisk tortur” i form af: 1) At han under anbringelse i politiets detention kunne høre trampen frem og tilbage oven på, 2) at han to gange blev nægtet at ringe til sin forsvarer (F), hvilket han klagede over til F, hvorefter en polititjenestemand (P) sagde til ham, at han ikke måtte klage over dette, idet P ellers ville holde op med at yde ham god service, bl.a. ved ikke længere at lade hans samlever og far besøge ham, 3) at der blev trykket på samtaleanlægget i detentionen midt om natten, så der kom støj, som om politifolkene ville vække ham, 4) at P under kørsel til retssagen kørte forkert og bremsede hårdt op, og 5) at en kontorstol en aften eller nat adskillige gange blev slået ned i gulvet.

P oplyste til sagen, at K i perioderne mellem retsmøderne i hovedforhandlingen blev anbragt i politiets detention, idet medtaltale i sagen var anbragt i anstalten. Detentionen er beliggende under politistationens kontorlokaler, hvor der som udgangspunkt er personale til stede i tidsrummet fra kl. 08.00-16.00, ligesom der ved uopsættelig sagsbehandling kan være personale til stede hele døgnet. P oplyste endvidere, at klager ikke var blevet nægtet adgang til kontakt med sin forsvarer, ligesom han ikke var blevet ”truet” med ophør af ”god service” eller besøg af pårørende.

P henviste herudover til, at politiansatte i forbindelse med detentionsanbringelse er pålagt, at der skal føres henholdsvis fysiske og tekniske tilsyn med den anbragte af hensyn til den anbragtes sikkerhed. Et fysisk tilsyn indebærer, at en politiansat fysisk er til stede og tilser den anbragte. Et teknisk tilsyn foregår via samtaleanlæg, og om natten foregår det i almindelighed ved, at en politiansat kontakter den anbragte over en politiradio via samtaleanlægget og sikrer sig, at vedkommende ikke har behov for hjælp. Tekniske tilsyn skal udføres mindst en gang imellem kl. 08-11, kl. 13-16, kl. 18-22 og kl. 00-06, medmindre der er foretaget fysiske tilsyn i dette tidsrum.

For så vidt angår kørslen omtalt i klagen oplyste P, at der på intet tidspunkt var kørt uforsvarligt eller på en måde, der har været til fare eller unødigt ulempe for K. Det fremgik i øvrigt af klagen, at K var behørigt fastspændt med sikkerhedssele.

Med hensyn til K's oplysning om, at en kontorstol adskillige gange blev slået ned i gulvet, afviste P, at han skulle have gjort dette. Der var i klagen ikke oplysninger om tidspunktet herfor, hvorfor det ikke var muligt at udfinde, hvem der eventuelt kunne have været på politistationen på tidspunktet.

Politimesteren i Grønland besluttede at standse undersøgelse i sagen, idet undersøgelsen ikke havde tilvejebragt oplysninger, der støttede klagen.

Politiklagenævnet var enig i politimesterens afgørelsen.

Klage over polititjenestemands adfærd i forbindelse med politiforretninger
(55PM-00173-00003-19 og RA-2020-3100212-5)

Klager (K) indgav en klage over en polititjenestemands (P) adfærd i forbindelse med sagsbehandlingen af flere kriminalsager, hvor K havde været involveret enten som sigtet eller anmelder, og som udsprang af en strid om forældremyndighed og samvær. Klagen omfattede desuden en klage over politiets dispositioner, som faldt uden for Politiklagenævnets kompetence.

Adfærdsklagen angik, at P ifølge K havde været aggressiv over for K, idet han under en afhøring var blevet så ophidset, at han var helt rød i hovedet. Klagen angik herudover, at P skulle have "løjet" i sine rapporter i en sag, hvor K var anmeldt.

Politimesteren i Grønland afviste klagen, idet undersøgelsen ikke havde tilvejebragt oplysninger, der understøttede klagen.

For så vidt angår det i klagen anførte om, at P skulle have optrådt aggressivt, lagde politimesteren ved sin afgørelse vægt på, at P bl.a. havde forklaret, at han den pågældende dag i anden anledning havde pådraget sig et blå øje, der var gået betændelse i, og at han af den grund var rød i hovedet. P havde desuden forklaret, at han nogle gange havde været nødsaget til at hæve stemmen over for K for at få ham beroliget og for at få ham til at forstå indholdet i samtalen.

Med hensyn til det anførte i klagen om urigtige oplysninger i rapportmaterialet anførte politimesteren i sin afgørelse, at det fremgik, at en sigtelse mod K for falsk erklæring var frafaldet. Det fremgik af sagen, at K havde forklaret, at han af moderen til barnet havde fået oplyst, at passet var bortkommet, hvorfor han henvendte sig ved politiet og fik lavet et nyt. Moderen til barnet havde omvendt forklaret, at hun over for K havde oplyst, at hun ikke ville udlevere passet til ham. Politimesteren kunne ikke af rapportmaterialet se andet, end at rapporterne objektivt afspejlede de forskellige forklaringer, og fandt derfor ikke anledning til at udtale kritik over udarbejdelsen heraf.

Politiklagenævnet var enig i politimesterens afgørelse.

K påklagede afgørelsen til Rigsadvokaten, idet han anførte bl.a., at P havde talt usandt i forbindelse med behandlingen af klagen. Rigsadvokaten tiltrådte politimesterens afgørelse i sagen.

Klage over polititjenestemands adfærd i forbindelse med anholdelse
(55PM-00173-00004-18)

To personer indgav en klage over en polititjenestemands (P) adfærd i forbindelse med, at de var blevet udpeget til kontrol i en lufthavn, hvor den ene af dem blev anholdt.

Da det ikke umiddelbart fremgik af klagen, hvad der konkret blev klaget over, anmodede Politimesteren i Grønland klagerne om at uddybe, hvad der blev sagt af P i forbindelse med episoden.

Politimesteren rykkede efterfølgende for et svar fra klagerne, men uden resultat.

P henholdt sig i det hele til rapportmaterialet i sagen, hvoraf fremgik, at en af klagerne havde vedtaget en bøde for overtrædelse af politivedtægten i forbindelse med episoden i lufthavnen.

Politimesteren afgjorde herefter klagen på det foreliggende grundlag og standsede undersøgelsen mod P. Ved afgørelsen lagde politimesteren vægt på, at klagerne trods politimesterens henvendelser ikke var vendt tilbage med en uddybning af klagen. Politimesteren bemærkede, at sådan som hændelsesforløbet var beskrevet i klagen, var det uklart, hvad der konkret blev klaget over.

Politimesteren bemærkede i øvrigt i sin afgørelse, at når man vælger at flyve til udlandet, accepterer man, at man skal igennem en sikkerhedskontrol i lufthavnen, og der er derfor mulighed for, at man bliver udpeget til yderligere kontrol i form af kropsvisitation, scanning og lignende. Dette gælder for alle passagerer, og politiet kan ikke kritiseres for, at man måtte finde dette pinligt og ydmygende.

Politiklagenævnet var enig i politimesterens afgørelse.

Klage over polititjenestemands adfærd i forbindelse med henvendelse til politiet (55PM-00173-00006-19)

En borger (B) klagede over en polititjenestemands (P) adfærd i forbindelse med en episode, hvor en person kastede sne mod B's vindue. B følte, at P, der ankom til stedet, talte hårdt til hende.

Sagen blev forligt som notitssag.

Klage over politiets magtanvendelse i forbindelse med anholdelse (55PM-00173-00007-18)

Klager (K) klagede over politiets magtanvendelse i forbindelse med en anholdelse af ham.

Det fremgik af sagen, at K i forbindelse med episoden samme dag havde vedtaget en bøde på 500 kr. for overtrædelse af politivedtægten ved at have nægtet at efterkomme politiets anvisninger, ligesom han råbte efter politipatruljen med de to indklagede polititjenestemænd: "Qallunaapalaaq" (oversat til dansk: "Lorte dansker - dumme dansker"), hvilket var egnet til at forstyrre den offentlige orden.

Det fremgik af anmeldelsesrapporten i sagen, at politiet i forbindelse med patruljering sigtede K for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, idet han lugtede kraftigt af hash, havde blanke øjne og sløv adfærd. K blev visiteret og ikke fundet i besiddelse af genstande af interesse for politiet. Det fremgik endvidere, at K i forbindelse med politiforretningen var usamarbejdsvillig, strittede imod og ikke efterkom politiets anvisninger, hvorfor han blev fastholdt med den fornødne magt, og at han som angivet i det vedtagne bødeforelæg råbte efter politipatruljen, hvilket han også blev sigtet for. Det fremgik herudover, at K gradvist blev mere udadreagerende, og han blev derfor ilagt håndjern og hensat i patruljevognen og transporteret til politigården. Under transporten råbte han gentagne gange "idioter" til polititjenestemændene.

Politimesteren i Grønland besluttede at standse undersøgelsen i sagen og begrundede dette med, at undersøgelsen ikke havde tilvejebragt oplysninger, der støttede klagen.

Politiklagenævnet var enig med politimesteren i, at der ikke var grundlag for at udtale kritik af polititjenestemændene.

4.1.2. Adfærdsklager afgjort i 2020

Klage over polititjenestemands sprogbrug og tone (55PM-00171-00001-19)

Direktøren for et entreprenørfirma (D) klagede over en polititjenestemands (P) sprogbrug og tone under en telefonsamtale. P ringede til firmaet, fordi en gummiged spærrede vejen for hendes private bil, som stod på en grusvej. P præsenterede sig med fornavn og sagde, at hun var fra politiet.

Sagen blev forligt som notitsag.

Klage over polititjenestemands adfærd mv. i forbindelse med anholdelse (55PM-00173-00009-19)

Klager (K) indgav en klage over, at han i forbindelse med sin anholdelse var blevet slået 6-7 gange med stav på armen, på ryggen og i nakken. Han anførte desuden, at politiet slog døren ind uden en dommerkendelse og ikke gav ham lov til at få tøj på, inden han blev taget med.

De to polititjenestemænd (P1 og P2), som havde foretaget anholdelsen af K, forklarede begge, at den indklagede polititjenestemand (P1) trak staven, men ikke brugte den imod K. P1 oplyste endvidere skriftligt, at K, som ved politiets ankomst kun var iført underbukser og en sok, blev iført joggingbukser, sko - dog kun med en sok på den ene fod - og jakke, som blev lynet op, inden politiet kørte fra stedet med ham.

Der fremgik ikke oplysninger om brug af stav i politiets døgnrapport eller akterne i kriminalsagen, hvor K blev sigtet og senere tiltalt for at forsøge at nikke P1 en skalle i forbindelse med anholdelsen.

Det fremgik i øvrigt af døgnrapporten, at døren blev åbnet af en låsesmed.

Politimesteren i Grønland forsøgte forgæves at komme i kontakt med et kvindeligt vidne, som var til stede under anholdelsen.

Politimesteren partshørte K over P1 og P2's forklaringer. K blev samtidig spurgt, om han opsøgte lægehjælp i forlængelse af episoden, som ifølge klagen havde medført mange smerter, og han blev anmodet om samtykke til at indhente oplysninger fra sundhedsvæsenet. K blev endvidere opfordret til at sende politimesteren kontaktoplysninger om det kvindelige vidne, hvis han var i besiddelse heraf.

K besvarede ikke henvendelsen og havde heller ikke på andet tidspunkt siden klagens indgivelse kontaktet politimesteren vedrørende sagen.

Politimesteren lagde herefter til grund, at K ikke ønskede at medvirke yderligere til sagens oplysning. I overensstemmelse med sædvanlig praksis for behandling af sådanne sager besluttede

politimesteren derfor at standse undersøgelsen, da undersøgelsen ikke havde tilvejebragt oplysninger, der støttede klagen.

Politiklagenævnet var enig i politimesterens afgørelse.

Klage over polititjenestemands sprogbrug og tone
(55PM-00171-00001-20)

En borger (B) klagede over en polititjenestemands (P) sprogbrug og tone i forbindelse med en anmeldelse. B anførte bl.a., at P's attitude var hård og nedladende, og at han optrådte følelseskoldt.

Sagen blev forligt som notitssag.

Klage over polititjenestemands sprogbrug og tone
(55PM-00171-00002-20)

En borger klagede over den måde, som en polititjenestemand havde talt til hende på i forbindelse med husspektakler på hendes bopæl.

Sagen blev forligt som notitssag.

Klage over polititjenestemands sprogbrug og tone
(55PM-00171-00003-20)

En borger (B) klagede over en polititjenestemands (P) sprogbrug og tone i forbindelse med politiets mellemkomst ved en konflikt mellem B, som var arbejdsgiver, og en tidligere ansat. B anførte bl.a., at P havde råbt og var aggressiv og ubehagelig.

Sagen blev forligt som notitssag.

4.2. Lovens kapitel 3 – kriminalsager

Efter § 17, stk. 1, i lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland iværksætter politimesteren efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er en rimelig formodning om, at politipersonale i tjenesten har begået en kriminel handling.

Efterforskningen iværksættes som oftest på grundlag af en anmeldelse fra en borger. Politimesteren kan imidlertid også indlede en efterforskning af egen drift, når politiet bliver bekendt med oplysninger om et formodet kriminelt forhold.

Der er afgjort 1 kriminalsag i 2020, jf. afsnit 3.2.2. I sagen blev efterforskningen indstillet. Sagen er omtalt i det følgende.

Anmeldelse om voldtægt i detentionen
(55PM-00174-00002-19)

Anmelderen (A) indgav i oktober 2019 anmeldelse om, at hun i 2017 var blevet voldtaget i detentionen af to mandlige polititjenestemænd.

Efter opslag i politiets døgnrapport og afhøring af A besluttede politimesteren at iværksætte en efterforskning.

Ifølge døgnrapporten blev A anholdt kort efter midnat, indsat i detentionen på politistationen få minutter senere og løsladt næste morgen.

A forklarede bl.a., at hun var beruset og var gået amok. På politistationen havde hun derfor fået en indsprøjtning med noget bedøvende af en læge, som var en kvinde med kort, blondt hår. Lægen tog derefter hendes bh med den forklaring, at det var for at forhindre selvmord. Voldtægten fandt sted inde i selve cellen ca. 15 minutter, efter at lægen var gået.

Det fremgår imidlertid af døgnrapporten, politiets detentionsblanket, lægeerklæringen fra lægen og lægeregningen fra sundhedsvæsenet, at der var tale om en mandlig læge. Ifølge politiets tilsynsblanket blev hun kun tilset af en læge denne ene gang.

Lægen forklarede bl.a., at han ikke huskede episoden, men at han aldrig havde givet en person, som skulle i detentionen, en indsprøjtning eller frataget den pågældende en bh. Han havde dengang mørkeblondt hår og skægstubbe.

Politiets vagtchefassistent, som ifølge tilsynsblanketten natten igennem holdt øje med skærmen fra vagtcentralen hver halve time, forklarede, at han ikke huskede episoden, men at der generelt er to i vagtcentralen, som kigger med på skærmen, når lægen tilser en person i detentionen. Han havde aldrig set en læge give personen en indsprøjtning eller fratage personen en bh.

A forklarede endvidere, at betjentene, som voldtog hende, sagde, at videoovervågningen var slukket.

Vagtchefassistenten forklarede derimod, at der aldrig bliver slukket for kameraerne, når der sidder nogen i detentionen. Han ville med sikkerhed have bemærket, hvis kameraet havde været slukket. For at slukke for kameraet ville man skulle trykke på en knap, som var anbragt bag hans plads i vagtcentralen.

Der forelå ikke videooptagelser fra A's ophold i detentionen, idet signalet fra tv-kameraet i detentionen kun bliver vist på skærmene i realtid og ikke bliver lagret.

De to polititjenestemænd, som havde anholdt og kørt A til politistationen, blev hver især afhørt uden sigtelse. Begge nægtede at have begået voldtægt.

A forklarede i øvrigt, at hun i forbindelse med anholdelsen sparkede den ene betjent i ansigtet, så han blødte på næsen.

Politiet har imidlertid ikke registreret oplysninger om et sådant spark, herunder i form af en sigtelse for krænkelse af offentlig myndighed. Begge polititjenestemænd, som anholdt A, forklarede, at de aldrig havde oplevet noget sådant under en anholdelse.

A forklarede, at hun ikke gik til læge efter opholdet i detentionen. Politimesteren indhentede derfor ikke lægelige oplysninger om anmelderen fra sundhedsvæsenet.

Politimesteren i Grønland indstillede efterforskningen i sagen i medfør af retsplejelovens § 338, stk. 3, da der ikke var rimelig formodning for, at et kriminelt forhold var begået.

Politimesteren lagde herved især vægt på, at der under efterforskningen var fremkommet oplysninger, som på en række væsentlige punkter modsagde A's forklaring, mens der ikke var

fremkommet oplysninger, herunder tekniske beviser i form af f.eks. videooptagelser eller lægelige oplysninger, som kunne underbygge hendes forklaring.

Politiklagenævnet var enig i politimesterens afgørelsen.

4.3. Undersøgelser omfattet af § 17, stk. 2

Der blev i 2019 afsluttet en undersøgelsessag efter § 17, stk. 2, i lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland, der vedrører sager, hvor en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens de har været i politiets varetægt (undersøgelsessager efter § 17, stk. 2). Denne sag er omtalt nedenfor.

I 2020 blev der indledt en undersøgelsessag efter § 17, stk. 2, men denne sag var fortsat verserende ved udgangen af året.

Spørgsmål om selvmord var en følge af politiets indgriben (55PM-00175-00003-18)

En anmelder rettede telefonisk henvendelse til politiets vagtcentral og oplyste, at hun kunne se nogle unge mennesker i tumult.

Politipersonale blev sendt til stedet og oplyste efterfølgende, at en person, da man ankom til huset, havde gjort en riffel klar og sat den i gulvet med henblik på selvmord, hvorfor patruljen med det samme forlod huset og søgte til patruljebilen. Der blev herefter tilkaldt forstærkning, herunder forhandlere.

Kort efter blev der afgivet skud i huset, og en ambulance blev rekvireret. Forsøg på opkald til den selvmordstruede fra forhandlerne og forsøg på udkald gav ikke resultat, hvorfor man besluttede at skaffe sig adgang til huset, hvor man fandt den pågældende afgået ved døden ved skud. Politiets undersøgelser i sagen bekræftede, at den pågældende havde begået selvmord.

Politimesteren i Grønland sendte sagen til Politiklagenævnet til orientering. Politimesteren anførte i den forbindelse, at selvmordet efter politimesterens opfattelse ikke var en følge af politiets indgriben, hvorfor politimesteren ikke ville foretage sig yderligere i sagen.

Politiklagenævnet var enig i politimesterens konklusion om, at selvmordet ikke var en følge af politiets indgriben, og at der derfor ikke skulle foretages yderligere i sagen.

4.4. Sager behandlet af Rigsadvokaten mv.

Der er i kapitel 5 i lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland indsat regler om Rigsadvokatens behandling af adfærdsklager og kriminalsager vedrørende politimesteren eller politipersonale, som gør tjeneste ved politimesterembedet (embedets juridiske personale og et mindre antal polititjenestemænd, der gør tjeneste i politimesterembedets sekretariat). Rigsadvokaten har efter loven også mulighed for at bemyndige en statsadvokat til at foretage efterforskningen i disse sager.

Rigsadvokaten modtog i 2019 en sag til behandling i 1. instans. Sagen blev under henvisning til § 34 i lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland sendt til Statsadvokaten i København til behandling. Sagen er omtalt nedenfor.

Rigsadvokaten modtog i 2019 herudover en klage over politimesterens afgørelse i en politiklagenævns sag. Sagen, som blev afgjort af Rigsadvokaten i 2020, er omtalt under afsnit 4.1.1.

Anmeldelse af Grønlands Politi for ulovlig indførsel af motorcykler i Grønland
(RA-2019-3100212-12/SAK-2019-3100212-1)

I 2019 anmeldte en borger (B) under henvisning til lov nr. 186 af 14. maj 1980 om forbud mod indførsel og fremstilling af motorcykler i Grønland Grønlands Politi for ulovlig indførsel af motorcykler.

Grønlands Politi anså sig for inhabile i forhold til den konkrete sag og sendte derfor sagen til Rigsadvokaten, der under henvisning til § 34 i lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland anmodede Statsadvokaten i København om at varetage de funktioner i sagen, som ellers skulle have været varetaget af Grønlands Politi.

Grønlands Politi oplyste til sagen, at Grønlands Politi ikke har motorcykler. Til brug for eskortekørsel under et statsbesøg i 2019 lånte Grønlands Politi et mindre antal motorcykler af danske politikredse. Motorcyklerne blev sendt retur efter få dage.

Statsadvokaten i København indstillede efterforskningen i sagen, idet statsadvokaten fandt, at der ikke var rimelig formodning om, at et kriminelt forhold var begået. Statsadvokaten anførte i den forbindelse, at Grønlands Politis kortvarige lån af et mindre antal motorcykler i forbindelse med et statsbesøg efter statsadvokatens opfattelse ikke var en overtrædelse af loven om forbud mod indførsel og fremstilling af motorcykler i Grønland.

Politiklagenævnet var enig i statsadvokatens afgørelse. Nævnet lagde herved særligt vægt på, at Politimesteren i Grønland forud for sagen havde modtaget Transportministeriets fortolkning af reglerne om indførsel af motorcykler i Grønland.

Delberetning 2019

Politiklagenævnet i Grønland har i år 2019 modtaget 7 nye sager, der har fordelt sig på følgende sagskategorier:

Indkomne sager	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Notitssager	1	0	2	4	1	1	0	0	0	2	1	0
Adfærdsklager	4	6	3	1	3	8	8	6	5	6	6	15
Kriminalsager	2	0	7	3	2	4	3	8	6	2	9	4
§ 17, stk. 2-sager	0	4	0	0	3	0	1	3	2	1	1	2
Færdselssager	0	0	1	1	2	0	1	5	1	5	0	0
Undersøgelsessager	0	0	1	2	0	0	1	1	1	2	2	0
Sager i alt	7	10	14	11	11	13	14	23	15	18	19	31

Nævnet har i årets løb afgjort 8 sager, der fordeler sig således:

Afgjorte sager	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Notitssager	1	0	1	4	1	1	1	0	0	2	1	0
Adfærdsklager	4	2	5	0	4	8	7	3	9	5	8	15
Kriminalsager	2	0	8	2	3	5	3	8	5	2	10	18
§ 17, stk. 2-sager	1	3	1	0	2	1	1	2	2	1	1	2
Færdselssager	0	0	1	2	2	0	2	3	1	5	0	0
Undersøgelsessager	0	0	0	2	0	0	1	1	1	3	0	0
Sager i alt	8	5	16	10	12	15	14	17	18	18	20	35

Ved årets udløb verserede for nævnet 11 sager, hvoraf 9 afventede indstilling til afgørelse fra Politimesteren i Grønland, mens 2 afventede afgørelse i Politiklagenævnet.

Sager, der er afgjort eller verserende i 2019, fordeler sig således:

Årstal	Antal
2011	1
2014	1
2015	1
2016	1
2017	5
2018	8
2019	7

I 2019 indkom 7 nye klagesager. Der er således en tendens til et lidt lavere antal indkomne klagesager på årsbasis.

Der er i ingen af sagerne rejst sigtelse mod indklagede.

Som angivet ovenfor, behandlede Politiklagenævnet i 2019 en § 17, stk. 2-sag.

Nævnet har i alle sager, bortset fra en, været enig med Politimesteren i bevisbedømmelsen og sagernes afgørelse.

I en af kriminalsagerne havde Politimesteren indstillet afvisning af sagen under henvisning til § 3, stk. 2, i lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland. Politiklagenævnet mente, at der var forhold i sagen, der skulle klarlægges, før nævnet kunne

tage stilling til, om der var anledning til kritik af en eller flere polititjenestemænd, hvorfor nævnet anbefalede realitetsbehandling af sagen henset til sagens alvor.

Der har i årets løb været afholdt 2 møder i nævnet til afgørelse af sager.

Nævnet har i årets løb haft et meget tilfredsstillende samarbejde med Politimesteren i Grønland og Statsadvokaten.

Nuuk, den 9. marts 2020

Formand for Politiklagenævnet i Grønland

Jens Paulsen

Delberetning 2020

Politiklagenævnet i Grønland har i år 2020 modtaget 7 nye sager, der har fordelt sig på følgende sagskategorier:

Indkomne sager	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Notitssager	4	1	0	2	4	1	1	0	0	0	2	1
Adfærdsklager	2	4	6	3	1	3	8	8	6	5	6	6
Kriminalsager	1	2	0	7	3	2	4	3	8	6	2	9
§ 17, stk. 2-sager	0	0	4	0	0	3	0	1	3	2	1	1
Færdselssager	0	0	0	1	1	2	0	1	5	1	5	0
Undersøgelsessager	0	0	0	1	2	0	0	1	1	1	2	2
Sager i alt	7	7	10	14	11	11	13	14	23	15	18	19

Nævnet har i årets løb afgjort 9 sager, der fordeler sig således:

Afgjorte sager	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Notitssager	5	1	0	1	4	1	1	1	0	0	2	1
Adfærdsklager	3	4	2	5	0	4	8	7	3	9	5	8
Kriminalsager	1	2	0	8	2	3	5	3	8	5	2	10
§ 17, stk. 2-sager	0	1	3	1	0	2	1	1	2	2	1	1
Færdselssager	0	0	0	1	2	2	0	2	3	1	5	0
Undersøgelsessager	0	0	0	0	2	0	0	1	1	1	3	0
Sager i alt	9	8	5	16	10	12	15	14	17	18	18	20

Ved årets udløb verserede for nævnet 10 sager, hvoraf 9 afventede indstilling til afgørelse fra Politimesteren i Grønland, mens 1 afventede afgørelse i Politiklagenævnet.

Sager, der er afgjort i 2020 eller verserende i 2020, fordeler sig således i forhold til oprettelsesår:

Oprettelsesår	Verserende	Afgjort
2011		
2012	1	
2013		
2014	1	
2015	1	
2016		
2017	2	
2018	2	
2019	1	4
2020	2	5

I 2020 indkom 7 nye klagesager. Der er således stadig en tendens til et lidt lavere antal indkomne klagesager på årsbasis.

Der er i ingen af sagerne rejst sigtelse mod indklagede.

Nævnet har i alle sager været enig med Politimesteren i bevisbedømmelsen og sagernes afgørelse.

Der har i årets løb været afholdt 3 møder i nævnet til afgørelse af sager.

Nævnet har i årets løb haft et meget tilfredsstillende samarbejde med Politimesteren i Grønland.

Nuuk, den 14. december 2021

Formand for Politiklagenævnet i Grønland

Jens Paulsen

Stikordsregister

Adfærdsklager 2000.9f, 2000.16f, 2000.51ff, 2001.14f, 2002.13f, 2002.32ff, 2003.14ff, 2004.14ff, 2005.13ff, 2006.13ff, 2009.10f, 2009.13ff, 2011.14ff, 2012.12.ff, 2013.12ff, 2015.12f, 2016.5f, 2016.8, 2017.5ff, 2017.8, 2018.14, 2019-20.15ff

- anden ukorrekt adfærd 2000.51f, 2002.32ff, 2009.18, 2011.16f, 2011.17f, 2011.19, 2012.13f
- magtanvendelse 2001.43f, 2002.37f, 2003.14f, 2004.15, 2005.14f, 2006.15f, 2009.14f, 2009.15f, 2011.15, 2011.16, 2011.18f, 2011.19f, 2011.21f, 2012.12f, 2013.13ff, 2015.14f, 2015.17f
- notitssager 2000.16f, 2001.14, 2002.13f, 2012.13f, 2013.15f, 2016.6, 2017.14ff
- over for dispositionsklager 2000.43f, 2001.41f, 2013.14f
- sagens afgørelse 2000.21f, 2000.45, 2001.20f, 2002.18f
- sprogbrug 2001.44ff, 2001.59f, 2002.33f, 2003.15, 2004.14, 2004.15, 2005.13f, 2006.14f, 2009.13f, 2009.16f, 2013.12, 2013.14f, 2015.17f, 2017.14,
- tavshedspligt 2009.13f, 2013.12, 2017.12
- åbenbart grundløs 2000.52
- ubegrundet 2016.6

Anklagemyndighedens opbygning 2002.23ff

- Politimesteren i Grønland 2000.30, 2001.28, 2002.24f, 2015.16f, 2017.4ff
- Rigsadvokaten 2000.30, 2001.28, 2002.24f, 2015.16, 2017.6f, 2017.17ff

Bisidderbeskikkelse

- i adfærdsklagesager 2000.47f, 2001.15, 2002.14f
- i kriminalsager 2000.48ff, 2001.18, 2002.15f

Delberetning fra Politiklagenævnet 2000.63ff, 2001.57ff, 2002.43ff, 2003.24f, 2004.25ff, 2005.22, 2006.24, 2009.33ff, 2009.36f, 2011.33f, 2011.35ff, 2012.24, 2013.22f, 2015.19f, 2016.12, 2017.19, 2018.18, 2019-20.23ff

Disciplinærsager 2000.23ff, 2001.22f, 2002.19ff, 2011.26, 2011.28, 2013.20f, 2015.14, 2017.7, 2018.7, 2019-20.8

Efterforskning

- § 17, stk. 1 2004.16, 2009.33ff, 2009.36f, 2011.27ff, 2012.19ff, 2013.17f, 2015.13f, 2016.9, 2019-20.19ff
- § 17, stk. 2 2000.10, 2000.17, 2000.22, 2000.36f, 2000.58ff, 2001.15, 2012.22, 2001.21, 2001.51ff, 2002.14f, 2002.39ff, 2003.18f, 2004.18ff, 2005.20f, 2006.21f, 2009.6ff, 2009.26ff, 2011.29ff, 2013.18f, 2015.14ff, 2016.5, 2016.10, 2017.5ff, 2018.15ff, 2019-20.21
- afgørelsen 2000.32, 2000.45, 2001.30, 2017.8ff
- Politiklagenævnets anmodning 2000.15, 2000.44f, 2000.53, 2000.63f, 2001.13, 2001.42, 2001.56, 2001.58, 2002.39f

Inhabiliteret 2000.50, 2016.5, 2019-20.22

Initiativsager 2000.44, 2000.62, 2001.49f, 2001.56, 2002.41f, 2004.16f, 2005.19, 2006.19f

Klageadgang 2000.20, 2000.32, 2000.39f, 2000.50, 2001.18f, 2001.30, 2001.35f, 2002.15f, 2017.5, 2019-20.7f

Klageordninger 2000.30ff, 2001.29ff, 2002.24ff

Kriminalsager 2000.10, 2000.17, 2000.22, 2000.45, 2000.54ff, 2001.15, 2001.21, 2001.46ff, 2002.14f, 2002.19f, 2002.26f, 2002.34f, 2003.16, 2004.15ff, 2005.17ff, 2006.18f, 2006.22, 2009.11ff, 2009.18ff, 2011.22f, 2012.14ff, 2013.16ff, 2015.13ff, 2016.9, 2017.6, 2017.8ff, 2017.12ff, 2017.15ff, 2018.14f, 2019-20.19ff

- andre anmeldelser 2000.54, 2000.56, 2001.50f, 2002.34ff, 2011.25f, 2011.26, 2012.17, 2012.20f, 2019-20.19ff

- anmeldelser om vold 2001.48ff, 2001.56, 2001.60f, 2002.34ff, 2004.17, 2011.22f, 2012.15ff, 2013.17f, 2015.13ff, 2018.15

- mindre færdselsuheld 2000.57f, 2000.64, 2001.46f, 2001.58f, 2012.18

- færdselsager 2000.47f, 2002.38f, 2003.17f, 2011.23f, 2012.14f, 2012.18f, 2013.17, 2015.19f, 2016.6

- færdselsuheld 2000.56, 2002.38f, 2003.18, 2009.21f, 2017.17

- kriminalsager ctr. klagesager 2000.44

Notitssager 2000.52f, 2002.13f, 2011.14f, 2013.15f, 2015.12f, 2016.6, 2017.8ff, 2019-20.6

Omgørelsesfrister 2000.40, 2000.50, 2001.37

Partsbegrebet 2000.39, 2001.35, 2002.26f

Politiets opbygning 2000.27f, 2001.25f, 2002.22f

Politiklagenævnet

- kompetenceområde 2000.15f, 2000.44ff, 2001.13f, 2002.12f, 2011.20, 2013.14f, 2017.4ff, 2018.5, 2019-20.6

- nævnets sammensætning 2000.15, 2000.68, 2001.12, 2001.67, 2002.57, 2003.29, 2004.30, 2005.28, 2006.29, 2018.24, 2019-20.32

- sagsgangen i klagenævns sag 2000.18f, 2000.20ff, 2001.16f, 2001.19ff, 2002.16ff, 2017.7ff, 2018.7ff, 2019-20.8ff

Politiklagenævnsordningen

- begrebet "i tjenesten" 2000.43, 2001.39ff, 2015.13, 2017.10, 2017.4ff, 2018.4, 2018.14

- væsentlige elementer 2000.14f, 2001.11f, 2002.10f

Prioritering af kriminalsager og klagesager 2000.46f

Rigsadvokatens behandling af klager 2000.41, 2001.37f, 2006.22, 2011.32, 2012.23, 2013.19f, 2015.16ff, 2016.7, 2016.10, 2017.17ff, 2019-20.21f

Statistiske oplysninger 2000.11f, 2000.63, 2001.9, 2001.38, 2001.57, 2002.8f, 2003.9f, 2004.9ff, 2005.9ff, 2006.9ffm, 2009.31f, 2012.8ff, 2013.8ff, 2015.8ff, 2015.19f, 2016.5ff, 2017.9ff, 2017.11ff, 2018.11ff, 2019-20.12ff

- § 17, stk. 2 2000.33ff, 2001.33, 2002.29f, 2003.12, 2004.12, 2005.11, 2006.11, 2009.9ff, 2012.10f, 2013.10, 2015.10f, 2016.5, 2016.7, 2017.13, 2018.13, 2019-20.14

- adfærdssager 2000.34, 2001.32, 2002.28f, 2003.10f, 2004.11, 2005.10, 2006.10, 2009.10f, 2012.9, 2013.9, 2015.9f, 2016.5f, 2017.12, 2018.12, 2019-20.13

- indkomne sager 2000.33, 2001.31, 2002.27f, 2003.9, 2004.9, 2005.9, 2006.10, 2009.9, 2012.8, 2013.8, 2015.8f 2015, 2015.19, 2016.5, 2017.11, 2018.11, 2019-20.12

- kriminalsager 2000.34f, 2001.33, 2002.29f, 2003.11f, 2004.12, 2005.11, 2006.11, 2009.9, 2009.11f, 2012.10, 2013.10, 2015.10f, 2016.5f, 2017.12ff, 2018.12ff, 2019-20.13f

- visitationssager 2000.35ff, 2001.34,

Systemkritik 2000.22, 2001.21

Tavshedspligt 2003.16, 2005.17, 2011.24f, 2013.12, 2017.16

Tilbagekaldte sager 2000.46, 2000.51f, 2016.6

Visitationssager 2001.34, 2002.30f, 2004.22ff

Vold 2003.17, 2004.17f, 2013.17f, 2015.13ff

Sagsregister

Politimesteren i Grønlands journalnumre:

55PM-00171-00001-19

55PM-00171-00001-20

55PM-00171-00002-20

55PM-00171-00003-20

55PM-00173-00001-17

55PM-00173-00004-18

55PM-00173-00007-18

55PM-00173-00003-19

55PM-00173-00006-19

55PM-00173-00009-19

55PM-00173-00011-19

55PM-00173-00006-20

55PM-00174-00002-19

55PM-00175-00003-18

Rigsadvokatens og Statsadvokaten i Københavns journalnumre:

RA-2019-3100212-12/SAK-2019-3100212-1

RA-2020-3100212-5

Bilag 1: Politiklagenævnet i Grønlands medlemmer i 2019 og 2020

Politiklagenævnet i Grønland
Postboks 510
3900 Nuuk

I **2019** var Politiklagenævnet sammensat således:

Formand og suppleant for formanden:

Advokat Jens Paulsen

Advokat Britta Keldsen (suppleant)

Lægmænd og suppleanter herfor:

Hans Peter Lennert

Ane Lone Bagger (suppleant)

Nitta Lyberth

Pavia Martinsen (suppleant)

I **2020** var Politiklagenævnet sammensat således:

Formand og suppleant for formanden:

Advokat Jens Paulsen

Advokat Britta Keldsen (suppleant)

Lægmænd og suppleanter herfor:

Nitta Lyberth

Pavia Martinsen (suppleant)

Pitsi Høegh

Linda Petersen (suppleant)

Bilag 2: Lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland

L 42 (som vedtaget): Forslag til lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland.

Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 1. december 1998

Forslag

til

Lov om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland

Kapitel 1

Lovens område

§ 1. Loven gælder for behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i forbindelse med tjeneste i Grønland.

Kapitel 2

Behandling af klager over politipersonale

§ 2. Politimesteren behandler klager over politipersonalets adfærd i tjenesten (adfærdsklager), jf. dog § 34.

Stk. 2. Rigspolitichefen yder efter anmodning politimesteren bistand til undersøgelsen.

Stk. 3. Politiet kan på egen hånd foretage uopsættelige undersøgelseskridt. Politiet skal snarest muligt efter, at sådanne undersøgelseskridt er foretaget, underrette politimesteren herom.

§ 3. Klage indgives til politimesteren. Klage over myndighedsmisbrug fra politiets side under behandlingen af en kriminalsag kan endvidere fremsættes mundtligt til retsbogen under kriminalsagens behandling.

Stk. 2. Politimesteren kan afvise at behandle en klage, hvis klagen indgives mere end 6 måneder efter, at det forhold, som klagen angår, har fundet sted.

§ 4. Den, klagen angår (indklagede), skal have udleveret en fremstilling af sagens faktiske omstændigheder og have adgang til at udtale sig om fremstillingen. Indklagede har ikke pligt til at udtale sig om fremstillingen.

§ 5. Indklagede har ret til at møde med en bisidder og en tolk. § 23 i lov om statens tjenestemænd i Grønland finder tilsvarende anvendelse med hensyn til godtgørelse af indklagedes udgift til bisidder og tolk.

§ 6. Indklagede har ikke pligt til at afgive forklaring til politimesteren, såfremt forklaringen antages at ville udsætte indklagede for kriminalretlige foranstaltninger eller disciplinæransvar.

Stk. 2. Politimesteren vejleder indklagede om bestemmelsen i stk. 1 samt om bestemmelserne i §§ 4, 5 og 11, stk. 1, nr. 2. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden indklagede afhøres første gang. Det skal af rapporten fremgå, at indklagede har modtaget behørig vejledning.

§ 7. Afgives forklaring i retten, jf. § 8, beskikker retten en bisidder for klageren og indklagede.

Stk. 2. I andre tilfælde kan retten, når forholdene taler derfor, på klagerens eller indklagedes begæring beskikke en bisidder for den pågældende. Politimesteren vejleder de pågældende om adgangen til at begære en bisidder beskikket og drager omsorg for, at en begæring herom indbringes for retten. § 8, stk. 2, finder herved tilsvarende anvendelse. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden den pågældende afhøres første gang. Det skal af rapporten fremgå, at den pågældende har modtaget behørig vejledning.

Stk. 3. Beskikkelse af bisidder sker uden udgift for de pågældende.

Stk. 4. Den beskikkede bisidder skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, politimesteren tilvejebringer som led i undersøgelsen. Bisidderen må ikke uden politimesterens tilladelse overlevere det modtagne materiale til sin klient eller andre.

Stk. 5. Bisidderen har adgang til at overvære afhøringer af sin klient såvel hos politimesteren som i retten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til sin klient. Bisidderen underrettes om tidspunktet for afhøringer og retsmøder.

§ 8. Politimesteren kan bestemme, at forklaring skal afgives i retten.

Stk. 2. Såfremt klagen vedrører myndighedsmisbrug fra politiets side under behandlingen af en kriminalsag eller under fuldbyrdelse af en afgørelse i en kriminalsag, afgives forklaring for den kredsret, som behandler eller har behandlet kriminalsagen, eller for hvilken sagen kan forventes indbragt. I andre tilfælde afgives forklaring ved kredsretten i den retskreds, hvor det forhold, klagen angår, har fundet sted.

§ 9. Politimesteren giver møde i retsmøder, hvor sagen behandles.

Stk. 2. Indklagede skal så vidt muligt underrettes om berammede retsmøder og have lejlighed til at være til stede.

Stk. 3. Indklagede har ikke pligt til at afgive forklaring, såfremt forklaringen antages at ville udsætte indklagede for kriminalretlige foranstaltninger eller disciplinæransvar. Retten vejleder indklagede herom.

Stk. 4. Sagen behandles efter reglerne om behandling af kriminalsager i lov om rettens pleje i Grønland uden medvirken af domsmænd.

§ 10. Rigsadvokaten behandler klager over afgørelser truffet af politimesteren vedrørende adfærdsklager. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren.

Stk. 2. Fristen for klager over afgørelser i adfærdsklagesager er 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Fremkommer klagen efter udløbet af denne frist, skal den behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

§ 11. Behandlingen af en adfærdsklagesag sluttes, hvis

1) der er grundlag for at rejse sigtelse mod indklagede eller

2) indklagede er mistænkt for en kriminel handling og forlanger sagen behandlet som en kriminalsag.

Stk. 2. I de i stk. 1 nævnte tilfælde behandles kriminalsagen af politimesteren efter reglerne i kapitel 3. Behandlingen af adfærdsklagesagen genoptages, hvis tiltale ikke rejses eller gennemføres til fældende dom.

§ 12. Politimesteren underretter rigspolitichefen, når der indledes en adfærdsklagesag. Politimesteren underretter endvidere rigspolitichefen om afgørelsen i adfærdsklagesager.

Stk. 2. Disciplinærundersøgelse i anledning af en klage indledes ikke, før behandlingen af adfærdsklagesagen er afsluttet.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 er ikke til hinder for, at den pågældende suspenderes eller midlertidigt overføres til andet arbejde efter de almindelige regler for tjenesten.

§ 13. Politimesteren kan af egen drift iværksætte en undersøgelse efter reglerne i dette kapitel.

§ 14. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af adfærdsklager.

§ 15. Justitsministeren kan bestemme, at en undersøgelse ikke skal foretages efter reglerne i dette kapitel, hvis hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter kræver det.

Kapitel 3

Kriminalsager mod politipersonale

§ 16. Anmeldelser om kriminelle handlinger begået af politipersonale i tjenesten indgives til politimesteren, jf. dog § 34.

§ 17. Politimesteren iværksætter efter anmeldelse eller af egen drift efterforskning, når der er rimelig formodning om, at politipersonale i tjenesten har begået en kriminel handling.

Stk. 2. Politimesteren iværksætter endvidere efterforskning, når en person er afgået ved døden eller er kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Bestemmelserne i § 12 finder herved tilsvarende anvendelse.

§ 18. Rigspolitichefen yder efter anmodning politimesteren bistand under efterforskningen.

Stk. 2. Politiet kan på egen hånd foretage uopsættelige efterforskningsskridt. Politiet skal snarest muligt efter, at sådanne efterforskningsskridt er foretaget, underrette politimesteren herom.

§ 19. Retten beskikker en bisidder for sigtede, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af kapitel 5, § 22, i lov om rettens pleje i Grønland.

Stk. 2. Retten beskikker på den forurettedes begæring en bisidder for den pågældende, når forholdene taler derfor.

Stk. 3. Politimesteren vejleder de pågældende om adgangen til at begære en bisidder beskikket og drager omsorg for, at en begæring herom indbringes for retten. Vejledningen skal gives snarest muligt og senest, inden den pågældende afhøres første gang. Det skal af rapporten fremgå, at den pågældende har modtaget behørig vejledning.

Stk. 4. Beskikkelse af bisidder sker uden udgift for de pågældende.

§ 20. Den beskikkede bisidder skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, politimesteren tilvejebringer som led i efterforskningen. Bisidderen må ikke uden politimesterens tilladelse overlevere det modtagne materiale til sin klient eller andre.

Stk. 2. Bisidderen har adgang til at overvære afhøringer af sin klient såvel hos politimesteren som i retten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til sin klient. Bisidderen underrettes om tidspunktet for afhøringer og retsmøder.

§ 21. Rigsadvokaten kan bestemme, at en kriminalsag, der omfatter flere forhold eller flere sigtede, i sin helhed skal behandles af politimesteren efter reglerne i dette kapitel, hvis en sådan behandling er påkrævet med hensyn til et af forholdene eller en af de sigtede.

§ 22. Bestemmelserne om behandling af kriminalsager i lov om rettens pleje i Grønland finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

§ 23. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om behandlingen af de i §§ 16 og 17 nævnte sager.

§ 24. Justitsministeren kan bestemme, at en sag ikke skal behandles efter reglerne i dette kapitel, hvis hensynet til statens sikkerhed eller dens forhold til fremmede magter kræver det.

Kapitel 4

Politiklagenævnet

§ 25. Politiklagenævnet består af en advokat som formand og to lægmænd, der udpeges af justitsministeren for et tidsrum af 4 år regnet fra den 1. januar. Genudpegnings kan finde sted én gang.

Stk. 2. Advokaten udpeges efter indstilling fra Advokatrådet, der indstiller fire personer, heraf så vidt muligt to kvinder og to mænd.

Stk. 3. Lægmændene udpeges efter indstilling fra Grønlands Landsting, der indstiller seks personer, heraf tre kvinder og tre mænd.

Stk. 4. Lægmændene kan ikke samtidig med hvervet som medlem af Politiklagenævnet være medlem af en kommunalbestyrelse, Grønlands Landsting eller Folketinget. Udelukkede fra at være lægmænd er endvidere ministre, landsstyremedlemmer, advokater og advokatfuldmægtige samt hjemmestyrets, centraladministrationens, domstolenes, rigsombudets, politiets og kriminalforsorgens tjenestemænd og øvrige personale.

Stk. 5. Advokaten og lægmændene skal have bopæl i Grønland.

Stk. 6. En person, der inden for det i stk. 1, 1. pkt., nævnte tidsrum fylder 65 år, kan ikke udpeges som medlem.

Stk. 7. For hvert medlem udpeger justitsministeren efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en suppleant blandt dem, der er indstillet i medfør af stk. 2 og 3.

Stk. 8. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om indstilling af medlemmer og disses vederlag.

§ 26. Politimesteren underretter straks Politiklagenævnet om klager og anmeldelser, der skal behandles efter kapitel 2 eller kapitel 3.

Stk. 2. Politiklagenævnet kan over for politimesteren tilkendegive, at der efter nævnets opfattelse bør indledes en undersøgelse efter reglerne i kapitel 2 eller efterforskning efter reglerne i kapitel 3.

§ 27. Politiklagenævnet skal løbende have tilsendt genpart af det materiale, politimesteren tilvejebringer i forbindelse med undersøgelsen af de i kapitel 2 nævnte sager og efterforskningen i de i kapitel 3 nævnte sager. Politiklagenævnet må ikke uden politimesterens samtykke overlevere det modtagne materiale til andre.

Stk. 2. Politimesteren orienterer i øvrigt løbende Politiklagenævnet om alle væsentlige beslutninger, der træffes i forbindelse med undersøgelsen eller efterforskningen.

§ 28. Politiklagenævnet kan anmode politimesteren om at foretage bestemte yderligere undersøgelses- eller efterforskningsskridt.

Stk. 2. Hvis sigtede eller politimesteren i en sag, der behandles efter kapitel 3, modsætter sig nævnets anmodning om foretagelse af bestemte yderligere efterforskningsskridt, forelægges spørgsmålet for retten til afgørelse. Spørgsmålet afgøres af den ret, hvor sagen behandles, eller hvor den kan forventes behandlet. Rettens afgørelse træffes på begæring ved kendelse.

§ 29. Politimesteren udfærdiger en redegørelse til Politiklagenævnet om resultatet af undersøgelsen efter kapitel 2 eller efterforskningen efter kapitel 3. Redegørelsen skal indeholde en gennemgang af forløbet af undersøgelsen eller efterforskningen og de faktiske omstændigheder af betydning for sagens afgørelse samt en vurdering af vægten af de fremkomne beviser. Det skal fremgå af redegørelsen, hvorledes politimesteren finder at sagen bør afgøres.

§ 30. Politiklagenævnet meddeler politimesteren, hvordan sager, der behandles efter kapitel 2 eller kapitel 3, efter nævnets opfattelse bør afgøres.

Stk. 2. Det skal fremgå af afgørelsen, om den er i overensstemmelse med Politiklagenævnets opfattelse.

Stk. 3. Afgørelsen skal sendes til den, der har indgivet klage eller anmeldelse.

§ 31. Politiklagenævnet kan påklage politimesterens afgørelser til rigsadvokaten. Rigsadvokatens afgørelse i en klagesag kan ikke påklages til justitsministeren.

Stk. 2. Fristen for klage efter stk. 1 er 4 uger efter, at Politiklagenævnet har fået meddelelse om afgørelsen. Fremkommer klagen efter udløbet af denne frist, skal den behandles, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig.

§ 32. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om Politiklagenævnets virksomhed, herunder om politimesterens samvirke med Politiklagenævnet.

§ 33. Rigsadvokaten afgiver en årlig beretning om behandlingen af de i kapitel 2 og kapitel 3 nævnte sager til Grønlands Landsting, Folketinget og justitsministeren. Beretningen skal offentliggøres.

Kapitel 5

Behandling af klager og kriminalsager vedrørende politimesteren m.v.

§ 34. Rigsadvokaten eller den statsadvokat, som rigsadvokaten bemyndiger hertil, behandler adfærdsklager og kriminalsager vedrørende politimesteren eller politipersonale, der gør tjeneste ved politimesterembedet.

§ 35. Rigsadvokaten eller den statsadvokat, som efter § 34 er bemyndiget til at behandle en sag, har i den forbindelse de pligter og beføjelser, som ved denne lov er tillagt politimesteren.

Stk. 2. Justitsministeren behandler klager over afgørelser truffet af rigsadvokaten vedrørende adfærdsklager og kriminalsager. Har rigsadvokaten bemyndiget en statsadvokat til at behandle en adfærdsklage eller en kriminalsag, behandler rigsadvokaten dog klager over afgørelser vedrørende denne sag.

§ 36. Bestemmelserne i kapitel 2-4 om behandling af adfærdsklager og kriminalsager finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Kapitel 6

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 37. Loven træder i kraft den 1. januar 2000.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på adfærdsklagesager, der ikke er afgjort før lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Loven har virkning for kriminalsager, hvori der ved lovens ikrafttræden ikke er rejst tiltale i 1. instans.

Stk. 4. Første gang der udpeges medlemmer til Politiklagenævnet, jf. § 25, udpeges formanden og dennes suppleant for et tidsrum af 2 år.

Bilag 3: Bekendtgørelse nr. 774 af 8. oktober 1999 om forretningsorden for Politiklagenævnet i Grønland

Bekendtgørelse om forretningsorden for Politiklagenævnet i Grønland

I medfør af § 32 i lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland, fastsættes

§ 1. Nævnets formand tilrettelægger nævnets arbejde og fastlægger mødedagene.

Stk. 2. Nævnets formand stiller sekretærbistand til rådighed for nævnet.

Stk. 3. Nævnets formand foranlediger, at der føres en særskilt journal over nævnets sager og sørger for, at sagens dokumenter opbevares og afleveres i overensstemmelse med de til enhver tid gældende arkivretlige regler.

§ 2. Alle nævnets medlemmer deltager i sagens behandling. Er et medlem forhindret, deltager suppleanten i den pågældendes sted.

Stk. 2. Et medlem af nævnet kan ikke deltage i behandlingen af en sag, når vedkommende er inhabil efter forvaltningslovens kapitel 2.

§ 3. Sagerne behandles mundtligt.

Stk. 2. Formanden kan bestemme, at en sag eller visse typer af sager skal behandles skriftligt. Såfremt et medlem anmoder om det, behandles sagen dog mundtligt.

§ 4. Såfremt nævnet eller politimesteren ønsker det, kan politimesterens redegørelse efter lovens § 29 suppleres med, at politimesteren mundtligt over for nævnet redegør for sagen.

Stk. 2. Nævnet og politimesteren kan også i øvrigt drøfte sagerne mundtligt, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.

§ 5. Nævnet kan anmode politimesteren om at foretage bestemte yderligere undersøgelses- eller efterforskningskridt, jf. lovens § 28.

§ 6. Nævnet kan over for politimesteren tilkendegive, at der efter nævnets opfattelse bør indledes en undersøgelse efter reglerne i lovens kapitel 2 eller efterforskning efter reglerne i lovens kapitel 3. Dette gælder også, selvom der ikke er indgivet en klage eller anmeldelse.

§ 7. Nævnets møder er ikke offentlige.

§ 8. Nævnets medlemmer har tavshedspligt, jf. forvaltningslovens § 27.

Stk. 2. Nævnets medlemmer må ikke uden politimesterens samtykke overlevere det modtagne materiale til andre, jf. lovens § 27, stk. 1, 2. pkt.

§ 9. Nævnets beslutninger træffes ved afstemning efter stemmeflerhed.

Stk. 2. Ved tilkendegivelsen efter lovens § 30 til politimesteren kan ethvert medlem forlange en kort begrundelse for sit standpunkt tilført indstillingen.

§ 10. Nævnets beslutninger udfærdiges skriftligt og underskrives af formanden eller den, formanden bemyndiger dertil.

§ 11. Såfremt Politiklagenævnet i medfør af lovens § 31 klager over politimesterens afgørelse, underretter politimesteren sagens parter.

§ 12. I de i lovens § 28, stk. 3, nævnte tilfælde møder om fornødent formanden for Politiklagenævnet i retten.

§ 13. Politiklagenævnet udarbejder en selvstændig delberetning, der indgår i den årsberetning, som Rigsadvokaten skal afgive i medfør af lovens § 33.

§ 14. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2000.

Justitsministeriet den 8. oktober 1999

FRANK JENSEN

/Mogens Kjærgaard Møller

Bilag 4: Bekendtgørelse nr. 775 af 8. oktober 1999 om Politiklagenævnet i Grønland

Bekendtgørelse om Politiklagenævnet i Grønland

(Politiklagenævnets sammensætning m.v.)

I medfør af § 25, stk. 8, i lov nr. 905 af 16. december 1998 om behandling af klager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland, fastsættes:

Kapitel 1

Antallet af politiklagenævn

§ 1. I henhold til § 25 i lov nr. 905 af 16. december 1998 oprettes ét politiklagenævn i Grønland.

Stk. 2. Politiklagenævnet varetager de i lov nr. 905 af 16. december 1998 kapitel 4 nævnte opgaver.

Kapitel 2

Politiklagenævnets sammensætning samt udpegning af medlemmer

§ 2. Politiklagenævnet består af en advokat som formand og to lægmænd, der udpeges af justitsministeriet for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar.

§ 3. Advokaten udpeges efter indstilling fra Advokatrådet, der indstiller fire personer, heraf så vidt muligt to kvinder og to mænd. De advokater, som indstilles, skal have bopæl i Grønland og skal have erfaring med behandlingen af kriminalsager.

§ 4. Lægmændene udpeges efterindstilling fra Grønlands Landsting, der indstiller seks personer, heraf tre kvinder og tre mænd, som har bopæl i Grønland.

Stk. 2. De personer, der indstilles som lægmænd, skal være alment respekterede og nyde bred tillid i Grønland. De pågældende må endvidere have betydelig indsigt i almindelige samfundsforhold og bør så vidt muligt udgøre et repræsentativt udsnit af befolkningen med hensyn til alder, uddannelse og erhverv. De pågældende skal udpeges i kraft af deres personlige egenskaber og ikke som repræsentanter for bestemte interessegrupper.

Stk. 3. Lægmændene kan ikke samtidig med hvervet som medlem af Politiklagenævnet være medlem af en kommunalbestyrelse, Grønlands Landsting eller Folketinget. Udelukkede fra hvervet er endvidere ministre, landsstyremedlemmer, advokater og advokatfuldmægtige samt hjemmestyrets, centraladministrationens, domstolenes, rigsombudets, politiets og kriminalforsorgens tjenestemænd og øvrige personale.

§ 5. For hvert medlem udpeger justitsministeren efter tilsvarende regler som for vedkommende medlem en suppleant blandt dem, der er indstillet i medfør af §§ 3 og 4.

Stk. 2. Genudpegning kan finde sted én gang. En person kan således højst virke i Politiklagenævnet i 8 år.

Stk. 3. Hvis et medlem ikke længere opfylder betingelserne i §§ 3 og 4, ophører denne som medlem. I stedet udpeges suppleanten som medlem for resten af perioden. Der udpeges i så fald en ny suppleant blandt de oprindeligt indstillede, ligeledes for resten af perioden. Tilsvarende gælder, hvis et medlem

af andre grunde udtræder af Politiklagenævnet. Hvis en suppleant ikke længere opfylder betingelserne i §§ 3 og 4 eller af andre grunde udtræder af Politiklagenævnet, udpeges en ny suppleant blandt de oprindeligt indstillede for resten af perioden.

Stk. 4. Såfremt der inden udløbet af 4 års perioden ikke længere er det fornødne antal personer indstillet, som opfylder betingelserne for beskikkelse, anmodes Advokatrådet eller Grønlands Landsting om at foretage nye indstillinger.

Stk. 5. En person, der inden for det i § 2 nævnte tidsrum fylder 65 år, kan ikke udpeges som medlem eller suppleant.

Kapitel 3

Ikrafttræden

§ 6. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2000.

Justitsministeriet den 8. oktober 1999

FRANK JENSEN

/Mogens Kjærgaard Møller